

Ege'nin iki yakası - I Ayvalık Kent Tarihi Çalışmaları

Konferans ve Sergi
28-30 Ekim 2004

Yer: Eski Vakıflar Zeytinyağı Fabrikası
Abdi ipekçi Cad.
Ayvalık

Bildiri Özetleri

baykus

baykus ■ Ege Kültürleri Araştırma Grubu
ODTÜ - Mimarlık Fakültesi
AYVALIK BELEDİYESİ

İÇİNDEKİLER:

Tema:	1
Bildiri Özetleri (Alfabetik):	
Mübadele Belgelerinde Ayvalık	2
Ali CENGİZKAN	
Ayvalık Kentinin Mekansal ve Biçimsel Kurgusunun Çözümlemesine Dair	3
Aslı KIYAK İNGİN	
Geleneksel Ayvalık Konutları ve Mübadele	4
Bilge YILDIRIM GÖNÜL	
Girit -Resmo ile Ayvalık Yerleşimlerinin Mekansal ve Çevresel Özelliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi	5
Deniz ERİNSEL ÖNDER, Selim ÖKEM, Ayşen CİRAVOĞLU, Kunter MANİSA, Lusi MORHAYİM,	
The Urban History of Kydonies (Ayvalık)	6
Dimitrios PSARROS	
Ayvalık Geleneksel Ticari Yapılarında Mekansal Değişim ve Dönüşüm	8
Emre Madran, Nimet Özgönül	
Ayvalık'ta Mekansal Değişimler	9
Gülşen ÖZAYDIN	
Ayvalık'ın Endüstri Mirası	11
İnci ŞAHİN OLGUN, Müge ÖZKAN	
Hagios Nikolaos Kilisesi Duvar Resimlerinin Koruma Amaçlı İncelenmesi	12
Kerem ŞERİFAKİ, Hasan BÖKE, Başak İPEKOĞLU	
Ayvalık, Alibey- Cunda Adası Yapılarının Mimari Karakteri	13
Mehmet SAYGILI	
Ayvalık - Çınarlı Meydan Üzerine Bir Çalışma	14
Meltem OKUR	
Geleneksel Cunda Konutu: Tipolojik Bir Araştırma	15
Neriman ŞAHİN GÜÇHAN	
Ayvalık Ağları; Kentsel Yapılar, Yaşam ve Su... ..	16
Senem DOYDUK, Murat ÇETİN, Hatice UÇAR	
Ayvalık Kent Merkezinde Bulunan 19. yy Endüstri Yapılarının Yeniden İşlevlendirilmesi Üzerine Bir Çalışma	17
Suna KABASAKAL COUTİGNİES,	
"Kapıları altından kent": 19. yüzyılda Ayvalık'da Mülkiyet ve Kent İdaresi	18
Yücel TERZİBAŞOĞLU	
Baykuşa Hakkında kısa bir özet	19
Program	21

AYVALIK AĞLARI; KENTSEL YAPILAR, YAŞAM ve SU...

Araş. Gör. Senem Doyduk, Yıldız Teknik Üniversitesi; Y.Doç.Dr. Murat Çetin, Yeditepe Üniversitesi, Y.Doç.Dr. Hatice Uçar, Balıkesir Üniversitesi.

Türkiye'deki kentsel yerleşmeler arasında, Ege'ye özgü ve özgün bir kimliğe; karaktere sahip olan Ayvalık kentsel dokusu, su ve kent ilişkisinin az rastlanır örneklerinden birini sunar bizlere... Pek çok kıyı kentinde olduğu gibi Ayvalık kent tarihi de, suyun; Ege Denizi'nin tarihi ile özdeşleşmiştir. Ayvalık kentindeki su kültürü, sosyal yaşantının da belirleyici ögesi olmuştur. Bu sosyal dokunun fiziksel yansımaları da su yapılarında olduğu gibi kent yapısı bütününde de açıkça okunmaktadır. Bu bütün, retrospektif olarak yeniden okunduğunda, su yapılarından oluşan bir tür ağa benzer, morfolojik bir oluşumun izleri sürülebilir.

Günümüzde; Ayvalık kentinin su ile olan ilişkisinde kopukluk olduğu söylenebilir. Bu ilişki, turizmin de etkisiyle yalnız kıyı şeridi düzeyinde kalmıştır. Kıyı boyunca uzanan çift yönlü araç yolu ve onu beslemek üzere oluşmuş duvar etkisi gösteren yapılaşma, geçmiş dönemlerde kent içinde yer alan su öğeleri ile kıyı suyunun bağlandığı noktaların, diğer bir deyişle sözü edilen ağın düğüm noktalarının, kopmasına neden olmuştur.

Oysa; kıyı şeridi boyunca uzanan bu yol izi, geçmiş dönemlerde bir engel değil, sahil sınırını yargulayan bir kıyı çizgisi özelliği taşımıştır. Kent içinde oluşan bu ağın ve kıyı suyu ile birleşim noktalarının saptanması, belirgin hale getirilmesi, ve kent yaşamına dahil edilmesi, kent ve su kültürünün canlandırılması yolunda bir ön adım olarak algılanabilir. Şayet böyle bir ağ ve bağlantı noktalarının, tarihi, kentsel, mimari, karakteristikleri yeniden ve doğru biçimde okunup, yorumlanabilirse; Ayvalık'ın özgün kent dokusuna tamamlayıcı bir katkı sağlanmış olacaktır. Bu yorum, kentsel dokuyu tanımlayan bir metafor olarak kabul edilen "ağ" kavramı ve onu oluşturan "düğüm noktaları" üzerine yoğunlaşmalıdır.

Bu çalışmada, varsayılan bu su ağı üzerine kurgulanan, kentsel ölçekli canlandırma önerisinin jeneratörü konumunda yer alan su yapıları Ayazma yapısı özelinde incelenmektedir. Bu yapıların, kurgulanan ağ içindeki konumları, birbirleri ile kurdukları fiziksel ilişki ve fiziki ve sosyal yapılanmaya katkıları araştırılmaktadır. Sunulan öneri ile kentin ağlarını oluşturan; yapı ağları, yaşam ağları ve su ağları yeniden birbirine kavuşturulmaktadır.